

שויתי ה' לנגדי תמיד

גילוי הארז הארז"ל

והשלמת הגילוי בתורת
הרש"ש, הבעש"ט,
הרמ"ק, הרמח"ל, וחב"ד

בלבבי משבן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל 605.313.6660 USA

נערך על ידי תלמיד

לקבלת העלון השבועי
בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס
המערכת:
03-5480529

לאזנה לשיעור בקול הלשון

ישראל 073-295-1245
USA 605-313-6660

דרשות 018
יום הילולה הארי הקודש
תשס"ז

ומקשימים: כוכבית [*]
סולמית [#] -<
[מספר שיעור] -< 1130488
סולמית [#]

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה
ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580

© כל הזכויות שמורות
מספר ישיר לשמיעת
השיעורים בקול הלשון:
073-295-1245 ישראל
USA 605.313.6660

גילוי הארת האריז"ל^{*}

יסודי ושורשי מאוד להבנת והגדרת כל העסק בתורת הפנימיות

הגדרת דברים מופשטים בכדי שיהיה בהם תפיסה

ומה מהותו, דכל עוד שאין הגדרה ברורה בדבר גם קבלת האור ממנו אינה כראוי. ואין הכוונה שאחר שנגדיר את זה אז יהיה בו השגה, אלא כמו שגם השמים מוגדרים שמים ואין בהם השגה, אך לפחות הם מוגדרים כמקף, אך דבר שכלל אינו מוגדר הוא אפילו לא בגדר מקף, וככל שהוא יתר מוגדר כך הוא יותר מאיר במקף בבירור. ולכן כשאנו עוסקים בתורת האריז"ל צריך להבין מה נקודת הגילוי. וכשרוצים להבין מה התחדש בכל גילוי בודקים אותו ביחס לגילויים אחרים שנמצאים בבריא.

כל גילוי שיש בבריא צריך להבין את מהותו, ובפרט כאשר זה אור גדול, יש נטיה על דרך כלל, שכל דבר שלמעלה מהתפיסה הפשוטה מגדירים את הכל לפונדק אחד שהוא בבחינת שמים, דבר שמימי שאינו נתפס, וכלשון הפסוק (קהלת ה) כִּי הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ, וודאי שזה אמת, אך כלשון הפסוק (מלכים א' ח כז) הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, כלומר יש שמים ויש שמי שמים ויש שמי שמי שמים וכן ע"ז הדרך, א"כ גם בדבר שאינו נתפס צריך להבין מה גדרו

החילוק בין גילוי האריז"ל לגילוי הרמח"ל

בזה שלגלות דבר בחיצוניות הרבה יותר קשה מלגלות דבר בפנימיות, וביתר חידוד, במהלכי העבודה גילוי פנימי הוא גבוה יותר מגילוי חיצוני, אך לגלות גילוי של אור חדש בחיצוניות הוא קשה יותר לעשות זאת, ולדוגמא, יותר קשה לעשות נס של שינוי חיצוני בטבע מאשר לעורר התעוררות פנימית בלב.

בלשון האריז"ל זה נקרא אור פנימי ואור מקף, והאור מאיר בכלים [שבכללות זה המעשים], האור פנימי מאיר את חלקו הפנימי של הכלי, אך חיצוניות הכלי שיותר קשה לזכך אותו נצרך לאור מקף לזככו, שהוא אור יותר גבוה.

תורת הרמח"ל היא במהלכי שכל והבנה של הנהגתו ית"ש בבריא, וזה חכמה שנתפסת, זה נקרא גילוי פנימי. משא"כ הגילוי של תורת האריז"ל כל אחד שפתח אפילו קצת ממש את

הרמח"ל כתב באיגרותיו, שהחילוק בין הגילוי שלו לבין הגילוי של האריז"ל הוא שיש גילוי פנימי ויש גילוי חיצוני, ומביא את דברי הזוהר בתיקונים (המובא בהקדמת הע"ח) שבאחרית הימים יהיה גילוי של אליהו הנביא ז"ל או בגילוי של פנים בבחינת פנים בפנים שהוא גילוי חיצוני, או בגילוי של אור הנשמה השורה בשכל שהוא גילוי פנימי, והנה בפשטות גילוי פנימי הוא למעלה מגילוי חיצון וזה אמת, אך ישנה הבחנה נוספת שגילוי חיצוני הוא יותר שקול דהרמח"ל כותב שם להדיא שדרכי ההשגה שלו ושל האריז"ל היו שונות, שהאריז"ל נצרך הרבה יותר לסיגופים ותעניות, משא"כ הוא עיקר השגתו היתה ע"י שהיה מייחד יחודים כל רביע שעה, וכן כתב שהאריז"ל השיג הרבה יותר ממה שהוא השיג, ופשוט שהוא בהא תליא, ורואים

^{*} יש לשים לב שתמצית זו הינה טעימה בלבד מן השיעור ופחותה באין ערוך משמיעת השיעור עצמו.

נתבאר א"כ ששורש גילוי האריז"ל הוא באור חיצוני שהוא יותר עליון, ולכן בשביל לגלותו נצרך עבודה חיצונית של סיגופים ותעניות וכך מזדכך הכלי ומאיר בו האור מקיף, משא"כ הרמח"ל שגילה גילוי פנימי לכך נצרך עבודה פנימית של יחודים, [וודאי שזה בלא זה א"א, והנידון הוא מה העיקר ומה הטפל], נמצא א"כ שגילוי תורת האר"י אינו אור חיצוני כפשוטו, אלא זה אור יותר עליון שמגלה את הכלי, ולכן אינו נתפס כי הוא מקיף שעל אף שרואהו אינו משיגו, כדוגמת השמים שרואה אותם אך אין בהם שום השגה, זה נקודת שורש הגילוי. והגר"א שילב אור פנימי באופן של השכלה בכל ענין וענין.

השלמת גילוי האריז"ל

חזרות, חכמי הספרדים אמרו שהוא חזר באופן של הרש"ש, וחכמי החסידים אמרו שהוא חזר באופן של הבעל שם טוב, וכמובן ששניהם אמת, ויש כאן ב' סוגים של חזרות, היתה חזרה אחת באופן של חיצון, וחזרה אחת באופן של פנימי.

חזרת האריז"ל בגילוי הרש"ש

כל דבר מריש דרגין עד סוף דרגין, וכשיש סדר של כל הקומה כולה כך גם הפרטים מתגלים, וזה בעיקר השלמת ציור הדברים וכמעט ללא ביאור מה מהותם, אלא שכמובן שכשיש ציור יותר ברור כך גם המהות הולכת ומתגלית יותר, אך שורש נקודת הגילוי זה השלמת צורת הדברים.

תורת האריז"ל יודע עד כמה שהדברים חתומים וסתומים עד אין קץ, כלומר הם אינם בנויים במהלכי שכל כלל, ראשית אין בדברים סדר כלל, שזה מקשה מאוד על ההבנה והתפיסה, אך יתר ע"כ גם אם יעשה סדר בדבר, הדברים הם אינם במהלכי שכל אלא זה גילוי כעין סיפור של מציאות הדבר כיצד הוא נראה אך ללא שום הבנה, ולמשל אם יראו לאדם תמונה של תחנת רוח, אך לא יסבירו לו מה זה, אזי אפילו שהוא רואה את התמונה בבירור הוא לא מבין את מהות הדבר, וזה בעצם הגדרה תמציתית של כל כיתבי וגילוי האר"י, אך יש בו שכל נעלם.

ידוע שהאר"י אמר קודם פטירתו שאם היה חי עוד י"ב שנים [ובעמק המלך כתב' שנים] היה גומר לפרש את החכמה והיה מגיע הגאולה, ומבואר א"כ שגילוי נפסק באמצע ולא סיים אותו, וידוע שהוא אמר שעוד הוא יחזור להמשיך את הגילוי, [ולא פירש מתי והיכן] ומקובל ברבותינו שהוא כבר חזר שוב, וחזרתו היתה בשני סוגי

חזרתו של הרש"ש היתה הן לסדר את הדברים והן להשלים את פרטות הדברים, וחזרתו של הבעש"ט הק' היא להפוך את האור מקיף לאור פנימי, ולכן ב' צורות החזרות הללו יצרו שינויים שונים בתכלית, מצד הגילוי של תורת הרש"ש שהיא השלמת פרטי וסדר הדברים, ובלשון יותר מחודדת תפיסת כל פרט מראשית קומתו ועד אחריתו, בתורת האר"י הדברים באו בפרטות ולכן הם לא באו בסדר מראשית עד אחרית, משא"כ כשרבנו הרש"ש סידר את הדברים [לפחות בחלקם] הוא סידר

חזרת האריז"ל בגילוי הבעש"ט

מקיף ללא גילוי של מהות, ותורת הבעש"ט היא פנימי שיש לו מהות, ומאידך אין זה שתי תורות אלא הבעש"ט זה גילוי איך המקיף הפך לפנימי וזה אותה תורה, וכאשר מבינים שזה מקיף שהופך לפנימי אז זה לא שני דברים אלא שני שלבים באותו מהלך שמהם נוצרים השינויים.

משא"כ חזרתו של הבעש"ט הק' זה חזרה להפוך את כל מה שהיה עד השתא אור מקיף לאור פנימי, וע"ז היה נידון בחסידות האם לערב את תורת הבעש"ט עם תורת האר"י או לא, ושניהם אמת, הסיבה לומר שכל אחד בפני עצמו ואין לערב זה מחמת שתורת האר"י היא

תורת האריז"ל - עולם, תורת הבעש"ט - נפש

הבעש"ט הק', ובשונה מתורת הרמח"ל שזה אור פנימי נתפס, [ובקצרה, תורת האריז"ל מקיף שאינו נתפס. תורת הבעש"ט פנימי שאינו נתפס. תורת הרמח"ל פנימי נתפס.] א"כ גם בתורת הבעש"ט זה אור בלתי נתפס, אלא שיש אור שאפילו לא נתפס בנפש שהוא לא נתפס, ויש אור שכן נתפס בנפש שהוא לא נתפס. בבחינת תכלית הידיעה שנדע שלא נדע שאין הכוונה העדר ידיעה, אלא ידיעה שהדבר לא נתפס. ולפי העומק הזה גילוי הבעש"ט לא רק הפך מקיף לפנימי אלא גילה שורש יותר עליון, דהאור של האריז"ל הוא אי תפיסה מוחלט, אך כשהאי תפיסה נתפס בנפש זה נקרא גילוי אור אין סוף בנפש.

ידוע שהבעש"ט הק' הוכיח אחד שדרש ברבים בעיני פנימיות ותורת האר"י, והשיב לו אותו אדם [שמן הסתם היה ת"ח] והרי מר גם דורש ברבים, וענה לו הבעש"ט אתה מדבר בשפה של עולמות ואני מדבר בשפה של נפשות, וכידוע שכל דבר קיים בבחינת עולם שנה ונפש, הנפש היא הפנימי, העולם הוא החיצון והזמן הוא נקודת האמצע ביניהם, האריז"ל דיבר א"כ בשפה של עולמות, שזה אור מקיף שאינו נתפס, והבעש"ט בשפה של נפש, שזה אור פנימי שנתפס. וביותר עומק אין הכונה שכעת זה נתפס בפנימי לגמרי, אלא זה הופך מאור מקיף שאינו נתפס לאור פנימי שאינו נתפס, וזה עומק הגילוי של פשיטות ותמימות בתורת

תורת הרמ"ק - תוהו, תורת האריז"ל - אור

הוא אינו בנין ולכן לא סופרים אלא דבר שיש לו צירוף, שהרי לא סופרים שולחן כסא ומנורה, סופרים ג' שולחנות וכדומה, אבל זה לא בנין. משא"כ תורת האריז"ל היא באופן של בנין, בבחינת לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מה) שזה בחינת זיווג, ישובו של עולם, בחכמה יבנה בית, שזה תכלית הבריאה, אך הבריאה מצד עצמה היא לאו בת צירוף, וכל הכח להצטרף הוא אך ורק מכח הזכו שכינה ביניהם, אך כשאין שכינה ביניהם אש אוכלתם, כי מצד הבריאה כשלעצמה אין בה צירוף, כח הצירוף הוא

גילוי תורת האריז"ל הוא בבחינת בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, וארז"ל ברישא חשוכא והדר נהורא, קודם תורת האר"י היה את תורת הרמ"ק, ואמרו רבותינו (מובא בהקדמת העמק המלך) שתורת הרמ"ק היא תורת התוהו - תוהו ובוהה על שימון שבה, משא"כ תורת האר"י היא בבחינת ויהי אור, תורת האר"י עוסקת בעיקר בפרצופים, ותורת הרמ"ק עוסקת בעיקר בספירות, מספר

האור הכל מצורף, וקודם שנאמר יהי אור עוד לא התגלה האור של הצירוף, וכיון שזה דבר שאינו מצטרף לכן זה תוהו שאין לו קיום, וכשהקב"ה אמר יהי אור התגלה שכל הקיום של הנבראים הוא רק מכח הצירוף של הבורא שהוא יחידו של עולם, א"כ בעומק תורת האר"ל היא הפרצוף והצירוף שהתגלה לאחר התוהו, והגדרת הדבר שהגילוי הזה הוא רק מחמת גילוי של אור אין סוף, דלולי שהיה גילוי של אור א"ס, לא יתכן הדבר שיהיה גילוי של פרצוף - צירוף.

למעלה מקומת הבריאה, ולכן כאשר בביהמ"ק לא האיר האור א"ס ממילא הוא חרב דאין לו כח שמצרפו, כל מה שיש לאדם פרצוף שהוא בבחינת צירוף זה רק מכח הנעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מכח שיש למעלה פרצוף, וח"ו שזה כפשוטו שיש למעלה פרצוף, אלא כמו ביארו רבותינו שזה כח האור א"ס שהוא אחד מוחלט שאין בו פירוד כלל מכח כך מאיר בנבראים כח שמצרף ונעשה פרצוף, וכשארז"ל אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כי מצד

לימוד תורה של האר"ל מפומיה דקוב"ה, וגילוי תורת חב"ד

גילוי של אור א"ס בבירור, משל למהד"ד כשבונים בנין, כל עוד שלא סיימו לבנותו אזי חסר בנקודת הגילוי, אך כאשר הוא הושלם בחיצוניותו, כעת מתגלה נקודת הפנימיות שבו, ובעומק יותר כל זמן שלא הושלם הגילוי החצוני אין את גילוי הנקודה הפנימית, וההשלמה הזאת היא אך ורק מכח השכינה ביניהם שמצרפת אותם, אך כל זמן שלא הושלם הבנין אז כל הגילוי של השכינה היא בביניהם רק בשביל לצרפם ולבנותם, ורק כשהם מצורפים מתגלה שכל הביניהם היה כלי לגילוי שכינה, ולא כמו התפיסה הפשוטה שהשכינה היא הכי תימצוי לאחד ביניהם, אלא יתגלה שכל מה שהם מצטרפים זה אך ורק בשביל שיהיה גילוי שכינה. בעומק זה הגילוי של תורת חב"ד.

המהר"ח"ו כותב שהאר"י כל לילה היה עולה למתיבתא דרקיע ולומד שם את חכמתו בכל מיני מתיבתות, וכן היה קורא לנשמות שילמדוהו, ועיקר לימודו היה מאלוהי הנביא, ומאידך הקמארנא אומר שכל מה שהאר"ל השיג היה לא ע"י מלאך, ולא ע"י שליח אלא רק מפומיה דקודשא בריך הוא, והדברים לכאורה תמוהים, דמפורש להדיא במקומות רבים מאוד שקיבל ממקורות שונים, ופשוט שזה לא נעלם מעיניו, אלא עומק נקודת הדברים, שעד כמה שהדברים הם בפרצוף וצירוף ולא תוהו זה נקרא מפומיה דקוב"ה, דזה גילוי של השכינה ביניהם, וודאי שבזה עצמו יש הרבה מדריגות, אך עומק נקודת הגילוי הוא רק מכח גילוי של אור א"ס, וכאשר יש השלמה של כל הקומה שתושלם ותתגלה אז יהיה

גילוי שכינה בכל חלקי הבריאה, וגילוי שכינה בעצם

זיווג בפועל - כמכחול בשפורפרת, ובכל אחד מהם יש גילוי של שכינה ביניהם, ולצרף כל אחד מהם זה עבודה של כמה דורות שלימים, בנבואה לעת"ל נאמר (זכריה יג) וצִרְפְּתִים כְּצֶרֶף אֶת-הַכֶּסֶף, זה סוג אחד של צירוף לצרף את הדבר מהסיגים שלו, ולאחמ"כ מצרפים את החלקים זה בזה, זה הבנין הראשון שצריך להבנות בבריאה, לגלות

האחדות השלימה של כל הנבראים זה כשיתאחדו שני הגילויים הללו, שיושלם הגילוי של השכינה ביניהם והיא תצרף את כל חלקי הביניהם, שהרי יש כמה הבחנות של זיווג, יש זיווג של דיבור - ראוה מדברת, ויש זיווג בבחינת אכילה - אכלה ומחתה פיה, ויש זיווג דנשיקין - ישקני מנשיקות פיהו ויש זיווג של חיבוק, ויש

הצירופים, ורק לאחר שיושלם נקודת הצירוף יתגלה בעצם שהצירוף היה רק כלי לגילוי השכינה, והשכינה היא לא באה בשביל הביניהם, דהרי ע"י השכינה הם נהפכים לווהיו לבשר אחד, ואז זה כבר לא שכינה ביניהם, אלא זה גילוי של השכינה בעצם.

את השכינה בכל חלקי הנבראים ללא יוצא מן הכלל. הנבראים כולם הם חסרים ואין בכוחם לגלות את זה, אך הקדוש שכן יזכה לגלות את זה הוא יהיה משיח צידקנו, וכמו שאומר הבעש"ט הק' בתחילת בראשית, שמשיח יבוא ויצרף את כל הצירופים, וזה כי הוא זה שיגלה את השכינה ביניהם בכל אופני האותיות שהם שורשי כל

סדר השגת החכמה

של הנהגה שזה תורת הרמח"ל, ובעומק מהלך של השכלה שזה תורת הגר"א, ויש את ההשלמה של הקומה, של הפרטים וסידוריהם, שזה הבחנת תורת הרש"ש, ואח"כ צריך להפוך את האור מקיף לאור פנימי, ולגלות שזה פנימי של אור א"ס, כל זה בא רק מכח הגילוי שכינה ביניהם שמגלה כיצד לאחמ"כ הם הופכים להיות אחד, ואז הגילוי הוא של אור א"ס לא לצורך השכינה ביניהם, ואז מגיעים לנקודה של הפשטה גמורה.

אינני יודע כמה כלים יש לתפוס את הדברים שנאמרו, כל אחד לפי ערכו, אם זה יהיה אצלו אור מקיף, או אור פנימי, לאחד זה התעוררות, לשני זה בינין, ולשלישי זה מביאו לביטול גמור להשם יתברך.

על אף שזה נאמר בקומה הכללית, אך למעשה זה נאמר בכל קומה וקומה, שכאשר נשלמת קומה אחת האדם יכול לראות את הגילוי של השכינה לא מצד מה שהיא ביניהם, אלא כיצד ה'והיו לבשר אחד' מגלה את השכינה בעצם מצד עצמה, ועל אף שאת השלימות הגמורה אין לנו עכשיו עד שיבא משיח צידקנו ב"ב, אבל בצירופים שכבר הצטרפו זה כבר נגלה, שהשכינה היא לא לצורך הצירוף, אלא הצירוף הוא לצורך הגילוי שכינה, זה בעצם מהלך לימוד החכמה, שראשיתו צריכה להיות קודם כל לימוד של כל נקודה ונקודה, שזה לימוד של תוהו, ולאחמ"כ צריך ללמוד באופן של פרצוף וצירוף, לראות איך הדברים מתחברים ומצטיירים בחיצוניות, שזה גילוי תורת האריז"ל, ולאחמ"כ צריך לראות את האור פנימי שמזכך את הכלי הפנימי ומראה כיצד זה מהלך

ספרי מורנו הרב שליט"א

פירוש 'בלבבי משכן אבנה' על הספה"ק

מסילת ישרים (ג' כרכים)

דרך ה' - חלק א' אָזל

נפש החיים שער ד'

בעל שם טוב על התורה עם ספר 'להב אש'

ספרים וקונטרסים נוספים

ספר קול דממה דקה אָזל

בלבבי משכן אבנה - הכנה לשבת קודש אָזל

שאלות ותשובות - שאל לבי תשע"ח-תשע"ט

קונטרס וחי לעולם

תורת הרמז - על סדר הפרשיות אָזל

ספר ההתבודדות

עם פירוש על המספיק לעובדי ה' - פרק ההתבודדות

ספר עולם ברור

פני הלב עולמה הפנימי של אישה בימינו

פנימיות התורה

פירוש בלבבי משכן אבנה על פתחי שערים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על עץ חיים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על רחובות הנזהר אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על קל"ח פתחי חכמה אָזל

ספרים מתורגמים

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לאידיש אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לצרפתית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לספרדית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה א - בתרגום לרוסית אָזל

סדרת בלבבי משכן אבנה

בלבבי משכן אבנה - ט' חלקים

בלבבי משכן אבנה על מועדי השנה (ב' כרכים)

בלבבי משכן אבנה על התורה - תשס"ו (ב' כרכים) אָזל

סדרת "דע את"

דע את עצמך - הכרת הנפש

דע את נפשך - בנין כוחות הנפש

דע את הרגשותיך - עולם ההרגשה

דע את מחשבותיך - עולם המחשבה

דע את דמיוןך - עולם הדמיון

דע את נשמתך - גילוי הנשמה

דע את הויתך - גילוי הוית הנפש

דע את מנוחתך - מנוחת הנפש

דע את גאולתך - גאולת הנפש הפרטית

דע את ביתך - בנין הבית היהודי

דע את ילדיך - חינוך ילדים

דע את תורתך - דרכי לימוד

דע את ביטחונך - ביאור דרכי הבטחון והשגתו

דע את חלקך ותן חלקנו

סדרת ארבעת היסודות

דע את מידותיך - מהות המידות - יסוד העפר אָזל

הכרה עצמית והעצמת הנפש

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח הריכוז

ארבעת היסודות - יסוד המים - תיקון כח התאווה

ארבעת היסודות - יסוד האש - תיקון כח הכעס

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח העצבות

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח השמחה

Building A Sanctuary In The Heart, Vol. 1-2

Getting To Know Your Self

Getting To Know Your Soul

Getting To Know Your Feelings

Getting Ready For Your Redemption

Getting To Love Your People

Getting To Know Your Home

Bilvavi – On The Path (Mesilas Yesharim)

Bilvavi – On The Holy Days

Bilvavi – On The Parsha (Bereishis-Shemos)

Bilvavi – On The Parsha (Vayikra-Devarim)

Building Yourself (Gateway to Actualizing Your Potential)

Gateways To Hashem (For Today's Jewish Woman)

Gateways to Revealing Hashem in Our Lives

Serenity (Developing Inner Calm in a Chaotic World)